

INFORMATIEBROCHURE

2025-2026

**KATHOLIEK HOGER
INSTITUUT VOOR
OPVOEDKUNDE** VZW

Dr. F. De Hovre

Sint-Jozefstraat 10, 9041 Oostakker

1925 - 2025

www.dhosgent.be

Ondernemingsnummer 472217675
Erkend door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming – instellingsnummer 941

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

**BC 9022
Kwaliteitslabel**

Hét label voor WSE
Gecertificeerd door Brand Compliance

INHOUD

Woord vooraf	3
Doelstelling en weddesupplement	4
Docenten	5
Overzicht van de volledige cyclus en open lezingen	7
Matrix generieke competenties GHOS - DHOS	9

Inhoud van het cursusjaar 2025/2026

<u>Open lezingen 2025 - 2026</u>	11
---	----

Module: School en samenleving

Historische pedagogiek	14
Filosofie	15
Kwaliteitszorg (OK)	16
Kwaliteitszorg (doorlichting)	17
Schoolbeleid	18
Wetenschap en techniek	19
Traumasensitief onderwijs	21
ICT-beleid	22

Module: School en cultuur

Historische pedagogiek	25
Muzische vorming	26
Nederlands	28
Sociale vaardigheden	29
Schoolwetgeving	30
Schoolbeleid	31

<u>Lessenroosters voor 2025/2026</u>	32-33
---	-------

Praktische informatie	34
------------------------------	----

Inschrijvingen	35
Raad van Bestuur	36
Lesplaats, Liggingsplan & Routebeschrijving	37

Woord vooraf

Het **Katholiek Hoger Instituut voor Opvoedkunde Dr. Frans De Hovre** (KHIVO) biedt al **100 jaar** een belangrijke specifieke vervolmaking voor leraren uit het basisonderwijs. Voor sommigen is het een aanzet tot verdere stappen in hun beroepsloopbaan als beleidsondersteuner, directeur, nascholer, pedagogisch begeleider of onderwijsinspecteur. Voor anderen is het een unieke kans tot vorming en verdieping als leraar.

Met de DHOS-opleiding beoogt het KHIVO bij de cursisten hun beroepscompetenties in de basisschool te optimaliseren en hun persoonlijke talenten te ontwikkelen.

Het vormingsaanbod van de integrale **driejarige jaren opleiding** is uitgewerkt in **zes halfjaarlijkse modules** rondom specifieke thema's. Elke module bestaat uit leergebiedgerichte cursussen, fundamenteel vormende vakken en leerinhouden die te maken hebben met het beleid van een basisschool. Het modulethema geeft richting aan zijn inhoud: de vakinhoud van de diverse vakken wordt geselecteerd met het oog op het centrale thema. Elke module besluit met een persoonlijk geïntegreerde evaluatie (PGE). Dit betekent dat de cursist in een werkstuk zijn/haar leerwinst verheldert, beschrijft hoe leerinhouden in de praktijk toegepast werden en op welke domeinen de professionele expertise hierbij toegenomen is. Deze vorm van evalueren wordt kort toegelicht op p. 36 en uitgebreid tijdens info- en reflectiesessies in elke module.

Het academiejaar 2025-2026 omvat de modules '**School en samenleving**' en '**School en cultuur**'. Daarnaast organiseren we dit jaar maar liefst drie open lezingen, waarop we naast de cursisten ook oud-cursisten en externen van harte uitnodigen (zie p. 11 en 12).

Organisatorisch:

- De cursussen worden gegeven op zaterdagvoormiddagen van 8.45 uur tot 12.20 uur.
- Je kan in elke module starten en men kan voor elk vak afzonderlijk inschrijven.
- Per module verzamelt de cursist 15 studiepunten. Na 60 studiepunten geeft dit recht op het Getuigschrift Hogere Opvoedkundige Studiën. Na 90 studiepunten verwerft de cursist het Diploma Hogere Opvoedkundige Studiën. Het verzamelen van 60 of 90 studiepunten moet in maximaal zes jaar gebeuren.
- Het academiejaar 2025-2026 **start op zaterdag 6 september 2025** en **eindigt op zaterdag 9 mei 2026**.
- Op woensdag 27 augustus 2025 is er om 15 uur in 'Campus De Toren' te Oostakker een infosessie voor alle nieuw ingeschrevenen en geïnteresseerden voor het academiejaar 2025-2026.

Tenslotte verwijzen we graag naar onze website www.dhosgent.be, waar alle informatie over de opleiding kan vinden.

Eric Van Laere
voorzitter

Doelstelling

Het Katholiek Hoger Instituut Voor Opvoedkunde Dr. F. De Hovre (KHIVO) organiseert voor leerkrachten uit het lager- en kleuteronderwijs, maar ook uit andere onderwijsniveaus een door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming **erkende opleiding**.

In cursussen die op leergebieden uit het basisonderwijs gericht zijn, komt de didactiek sterk aan bod. Evenzeer wordt een fundamentele vorming beoogd door lessen in o.m. psychologie, historische pedagogiek en filosofie. Tenslotte is er ook sterke aandacht voor vorming in verband met het beleid van een basisschool.

Pijler 1: **VISIE en VORMING**

Inzicht over onderwijs en opvoeding en wat daarin leeft en evolueert: Je krijgt zicht in de fundamentele van historische pedagogiek en filosofie zodat je een visie vormt op wat er leeft in onderwijs en opvoeding, hoe dit groeit en evolueert.

Pijler 2: **Professionele vervolmaking: MEESTERSCHAP**

Een handreiking om vernieuwing in te voeren in de klas en in de (basis)school: Je kunt hedendaagse pedagogisch verantwoorde antwoorden geven in de eigen onderwijsomgeving en die ook verantwoorden. Je kan ook collega's meenemen in vernieuwingen en op die manier bijkomende dynamiek in de school brengen.

Pijler 3: **LEIDERSCHAP en BELEID**

Inzicht in het **beleid** van een (basis)school: je leert nadenken over het nemen van pedagogische (mede)verantwoordelijkheid binnen je school en/of de scholengemeenschap en je ontwikkelt een visie op beleid voeren.

De meerwaarde voor jezelf:

- Vorming en verdieping als leerkracht.
- Een degelijke voorbereiding voor wie een andere verantwoordelijke onderwijsfunctie ambieert: adviseur, inspecteur, nascholer, beleidsondersteuner, (intern) pedagogisch begeleider, zorgcoördinator, beleidsondersteuner, ICT-coördinator, mentor, adjunct-directeur, ...
- Een aanbeveling om directeur te worden.
- Meer welbevinden en een grotere betrokkenheid als lid van het schoolteam.

Weddesupplement: Wie in een wervingsambt fungeert (leraar KO, LO of SO, ICT-coördinator, zorgcoördinator, beleidsondersteuner), verwerft met het Getuigschrift een maandelijkse vergoeding van € 40,58 en € 54,10 met het Diploma. Wie evenwel in een bevorderings- of selectieambt start (directeur, adjunct-directeur, inspecteur, adviseur) verkrijgt geen weddesupplement.

De docenten

De docenten zijn beroepsactief in het vakgebied waarover ze les geven: pedagogische begeleiders, onderwijsinspecteurs, pedagogen, filosofen, CLB-medewerkers, leerkrachten,... Ze staan borg voor een actuele kijk op de behandelde leerstof.

- **Ellen Bauwens** is niveaucoördinator basisonderwijs binnen de pedagogische begeleidingsdienst van het katholiek onderwijs regio Oost-Vlaanderen.
- **Koen Crul** is docent muzische vorming en cultuureducatie aan VIVES, studiegebied onderwijs campus Brugge. Met een onderwijsdiploma in de achterzak werkte hij in het figurentheater (Ultima Thule) en de kunsteducatie (Koning Kevin). Hij begeleidt al meer dan twintig jaar diverse scholen rond muzische vorming en kunsteducatie (actueel bij vzw Oetang (<https://oetang.be>) en schreef mee aan diverse muzische handleidingen (Zwijsen, Pelckmans, Averbode). Als auteur van *Zeppelin*, didactiek van muzische vorming en *De kleine zeppelin*, kunstzinnig werken met kleuters (Pelckmans pro) stimuleert hij studenten en leerkrachten om meer inzicht te verwerven in muzisch-creatieve processen.
- **Gerda De Backer** is pedagogische begeleider focus taal van het katholiek onderwijs regio Oost-Vlaanderen.
- **Ward De Boe** is master in de psychologie en de pedagogische wetenschappen. Sinds 1 september 2020 is hij inspecteur basisonderwijs bij de Vlaamse Onderwijsinspectie. Voordien was hij opleidingshoofd en hoofdlector pedagogische wetenschappen aan Hogeschool Odisee, voor de opleidingen Educatieve Bachelor Kleuter- en Lager Onderwijs. Zijn interesses gaan naar onderwijssystemen, fundamentele en historische pedagogiek en de band tussen onderwijs en maatschappij. Naast deze professionele activiteit was hij tot augustus 2020 bestuurder van VZW INIGO, Ignatiaanse Scholen Aalst, begaan met het pedagogisch en personeelsbeleid van de scholengroep.
- **Joost De Brouwer** heeft als directeur reeds een tiental jaren ervaring in het begeleiden van teams. Vanuit o.a. zijn functie als beleidsmedewerker voor een scholengemeenschap, het postgraduaat tot supervisor en een driejarige opleiding tot counselor/coach nam hij heel wat kennis met zich mee die hij vervolgens kon aftoetsen aan de praktijk. Meer specifiek gaat zijn interesse uit naar het traumatiserend onderwijs en het systemisch denken en groepsdynamieken of hoe je van een groep een team maakt.
- **Kristof De Ridder** was tien jaar directeur van de vrije basisschool Scheldewindeke. Sedert september 2023 is hij Apple Education Specialist bij Lab9 Pro. Als voormalig leerkracht en directeur beseft hij als geen ander de noodzaak van digitale tools in de klas.
- **Danny De Smet** was schooldirecteur en is momenteel coördinerende directeur van Katholiek scholengemeenschap Rhode-Schelde (basisscholen van Wetteren (deels), Laarne, Overmere en Oosterzele). Hij is tevens voorzitter van COV pedagogische commissie Brussel.
- **Bart De Wilde** is pedagogisch begeleider van het katholiek onderwijs regio Oost-Vlaanderen.
- **Niels Dillen** is sinds september 2017 pedagogisch ICT-coördinator bij scholengemeenschap Katholiek Basisonderwijs Lokeren en Moerbeke-Waas. Als 'zij-instromer' studeerde hij van 2014 tot 2017 voor leerkracht lager onderwijs aan de Artveldehogeschool. Daarvoor was hij actief als grafisch ontwerper en hielp collega's met ICT-problemen. In zijn job als ICT-coördinator kan hij al deze passies combineren!

- **Patrick Malfait** is pedagogisch adviseur bij Katholiek Onderwijs Vlaanderen. Zijn verantwoordelijkheden omvatten het beheren van het leerplan voor wereldoriëntatie Vlaanderenbreed en het stimuleren van innovatief denken binnen het onderwijs. Dit houdt in dat hij zich bezighoudt met onderzoekend en ontwerpend leren, toekomst-denken, systeemdenken, design thinking en meer. Binnen het Curriculum Basisonderwijs richt hij zich op het flexibel organiseren van schoolstructuren, differentiatie en effectieve leerstrategieën. Naast zijn professionele rol is hij ook trots op zijn rol als opa van drie prachtige kleinkinderen. Met maar liefst 40 schooljaren op de teller kan Patrick putten uit een rijke ervaring in het onderwijsveld.
- **Mieke Van Belle** behaalde na haar lerarenopleiding lager onderwijs een master in de moraalfilosofie. Ze was 10 jaar onderwijzer, 5 jaar schooldirecteur en is momenteel werkzaam bij de Vlaamse onderwijsinspectie. Het voeren van socratische gesprekken, filosoferen met kinderen maar ook ethiek en moraal zijn haar interesses. De combinatie van onderwijs en filosofie komen mooi samen in het domein van de onderwijsfilosofie.
- **Yves Van Moorleghe** is onderwijsinspecteur basisonderwijs en bestuurslid KHIVO.
- **Hein Van Renterghem** is master in de godsdienstwetenschappen. Hij was achtereenvolgens leraar secundair onderwijs, docent en opleidingshoofd aan de lerarenopleiding Kaho Sint-Lieven (nu Odisee), en inspecteur-adviseur r.k.-godsdienst. Nu is hij coördinerend inspecteur-adviseur r.k.-godsdienst voor het basis- en het secundair onderwijs in Vlaanderen. Hij is lid van de raad van bestuur van het KHIVO en rector. In de DHOS-opleiding verzorgt hij bij elke module een introductiesessie bij het modulethema.

Overzicht van de volledige cyclus

2023 - 2024

1ste module		2de module	
Samen school maken	Uren	Omgaan met diversiteit	Uren
VISIE en VORMING	18		16
Inleiding module-thema	2	Inleiding module-thema	2
Historische pedagogiek	6	Historische pedagogiek	6
Filosofie	6	Filosofie	6
Reflectie – begeleiding bij de PGE	4	Reflectie – begeleiding bij de PGE	2
MEESTERSCHAP	24		26
Eigentijdse kleuterschool	10	Krachtige leeromgeving	12
Ouders als partner	6	Ontwikkeling in diversiteit	6
Leerkrachten en leerlingen als partners	6	Frans als tweede taal (BaO)	6
leersteuncentra	2	Open lezing	2
LEIDERSCHAP en BELEID	14		12
Schoolmanagement: groepsdynamica	6	Schoolwetgeving: aansprakelijkheid	2
Schoolbeleid / schoolwetgeving	6	Schoolbeleid	8
Inclusie: praktijkvoorbeeld	2	datawijzer	2

2024 - 2025

3de module		4de module	
Identiteit in ontwikkeling	Uren	Brede zorg	Uren
VISIE en VORMING	32		20
Inleiding module-thema	2	Inleiding module-thema	2
Kennismaking / actualiteit	2	onderwijsactualiteit	2
Historische Pedagogiek	6	Historische pedagogiek	6
Filosofie	6	Filosofie	6
Reflectie – begeleiding bij de PGE	6	Reflectie – begeleiding bij de PGE	4
Fundamenten van het schooleigen opvoedingsconcept	6		
Open Lezing: scholen die naar sterren reiken.	4		
MEESTERSCHAP	14		24
Godsdienst	6	Wiskunde	8
Oriëntatie op de wereld: mens en maatschappij	8	Leerondersteuning	8
		Open lezing: Cognitief sterk functionerende leerlingen.	4
		HIVO-congres	4

LEIDERSCHAP en BELEID	14		16
Schoolwetgeving	2	Schoolwetgeving	2
Innovatiestrategieën	6	Breed zorgbeleid	10
Schoolbeleid	6	GOK-beleid	4

2025 - 2026

5de module		6de module	
School en samenleving	Uren	School en cultuur	Uren
VISIE en VORMING	22		17
Inleiding module-thema	2	Inleiding module-thema	2
Historische Pedagogiek	6	Historische pedagogiek	6
Filosofie	6		
Reflectie – coaching – PGE	8	Reflectie – coaching - PGE	9
MEESTERSCHAP	25		32
Oriëntatie op de wereld: wetenschap en techniek	6	Muzische vorming: algemene visie / praktijk	10
Traumasensitief onderwijs	3	Sociale vaardigheden	8
ICT	8	Nederlands	10
Open lezingen	8	Open lezing	4
LEIDERSCHAP en BELEID	15		9
Onderwijsactualiteit	2	Schoolwetgeving	3
Kwaliteitszorg: R.O.K en doorlichting	8	Schoolbeleid	6
Schoolbeleid	5		

Matrix Generieke Competenties GHOS-DHOS

GHOS

Na twee opleidingsjaren zijn studenten in staat op niveau van de school een evidence-based en -informed design te kunnen voorleggen en daarover te reflecteren, vertrekkende vanuit een eigengemaakte onderwijsvisie gekoppeld aan maatschappelijke (onderwijs)tendensen/evolutes. De pijler visieontwikkeling en meesterschap staan centraal bij validering voor GHOS.

DHOS

Na de driejarige opleiding zijn studenten in staat op niveau van de school/scholen-gemeenschap/scholengroep (bege)leiding op zich te nemen, met ondermeer een gedragen en verantwoorde vernieuwing kwaliteitsvol te introduceren, te implementeren en te incorporeren. Een vernieuwing zodat elke leraar zich sterker professioneel kan ontwikkelen en elke leerling van de school een beter, verstandiger en leergieriger mens wordt en blijft. De pijler (bege)leiderschap staat centraal bij validering voor DHOS.

	Generieke Competenties	GHOS* Pijlers Visieontwikkeling en Meesterschap	DHOS Pijler (Bege) Leiderschap
1	De meester-onderwijsmaker als zingever aan een ontwikkelingsgericht schoolklimaat		
1.1	Interesse ontwikkelen voor, kennisnemen van en inzicht verwerven in cultuurhistorische, filosofische en maatschappelijke kaders m.b.t. onderwijs en opvoeding.	X	v
1.2	Beoordelen van bronnen op informatieve waarde, wetenschappelijke onderbouwing en betrouwbaarheid.	X	v
1.3	Hedendaagse en evidence based didactiek / pedagogiek in relatie brengen met de eigen onderwijstheorie gespiegeld aan de onderwijscontext in Vlaanderen.	X	v
1.4	De eigengemaakte visie op onderwijs als basis gebruiken voor het professioneel handelen.	X	v
1.5	Vanuit de verworven visie op onderwijs een gefundeerd standpunt innemen in het maatschappelijk debat omtrent onderwijsgebonden zaken.	X	v
2	De meester-onderwijsmaker als ontwerper van van stimulerend en coöperatief leer- en leefklimaat		
2.1	Kennis nemen van en inzicht verwerven in leertheorieën en wetenschappelijke uitkomsten ivm leren.	X	v
2.2	Vanuit een hedendaagse visie een democratisch en coöperatief leer- en leefklimaat installeren met aandacht voor kennisverwerving, welbevinden (welzijn), betrokkenheid, inspraak en verantwoordelijkheid van alle betrokkenen.	X	v
2.3	Input van leerlingsspecifieke ontwikkelingsgegevens, de thuiscontext en de peer-group context meenemen in de uitwerking van het leer- en leefklimaat (2.1)	X	v
2.4	De natuurlijke nieuwsgierigheid van leerlingen combineren met betekenisvolle contexten uit de omgeving in functie van de leer- en leefontwikkeling.	X	v

	Generieke Competenties	GHOS* Pijlers Visieontwikkeling en Meesterschap	DHOS Pijler (Bege) Leiderschap
3	De meester-onderwijsmaker als blijvend onderzoeker binnen een ontwikkelingsgericht klas/schoolklimaat		
3.1	Vanuit een evidence-informed houding didactisch handelen sturen in de eigen praktijk.	X	v
3.2	Vanuit een onderzoekende houding aanpassingen doen praktijk i.f.v. doelgericht en effectief leren.	X	v
3.3	Ontwikkelen van een reflecterende houding op het eigen handelen (en bij eigen onderzoek) in relatie met feedback die men krijgt.	X	v
3.4	Het eigen leerpad uittekenen, vertrekkende van eigen leervragen en reflectie.	X	v
3.5	De leervragen en leeroogst delen met anderen en bijdragen aan het leren van anderen.	X	v
4	De onderwijsmaker als lid van een lerende organisatie		
4.1	Kennis verwerven over en vaardigheden verwerven in het omgaan met weerstand bij veranderingen.	A	X
4.2	Actief inzetten op netwerking – professionele leergemeenschap - binnen de eigen school, andere scholen, onder collega's van de opleiding en andere professionele contexten.	A	X
4.3	Adviezen uitbrengen voor het eigen schoolniveau, gebaseerd op de eigen ervaringen, ervaringen van anderen, effectieve onderzoeksresultaten en -data.	A	X
4.4	Collega's begeleiden in het opzetten en uitvoeren van didactiek, pedagogiek, onderzoeksmethodieken, ...	A	X
4.5	Verantwoordelijkheid opnemen in de eigen school en/of schooloverstijgend i.f.v. een ontwikkelingsgericht leer- en leefklimaat.	A	X
5	De onderwijsmaker als verantwoordelijke in het schoolsysteem		
5.1	Kennis en methodieken kwaliteitsmanagement inbouwen in de schoolwerking.	A	X
5.2	Vaardigheden inzetten ivm zelfzorg, communicatie, coaching, overleg, ...	A	X
5.3	Een rol opnemen in vernieuwingsprojecten binnen de eigen school, andere scholen en dit adviserend-begeleidend-leidend)	A	X

X = deze subcompetenties worden gevalideerd in functie van het getuigschrift (GHOS) of diploma (DHOS)

V = deze subcompetenties kunnen eventueel verdere verdieping krijgen in functie van het diploma (DHOS)

A = deze subcompetenties kunnen eventueel al aangebracht worden

Open lezingen 2025-2026

Naar aanleiding van ons 100-jarig bestaan plannen we dit academiejaar drie open lezingen: op **zaterdagvoormiddag 18 oktober 2025 "100 jaar KHIVO"**, **donderdagavond 23 oktober 2025** en **maandagavond 09 februari 2026**, waarop we naast de cursisten ook oud-cursisten en externen van harte uitnodigen.

Op de eerste open lezing "100 jaar KHIVO" (**18/10/2025**) in de module 'School en samenleving' verwelkomen we **professor Maarten Vansteenkiste**

In het onderwijs willen we dat leerlingen leren én dat ze zich goed voelen op school. Moet je als leraar kiezen tussen presteren of welbevinden? Wat is kwaliteitsvolle motivatie? Volgens de zelfdeterminatietheorie vormen ABC- ervaringen (Autonomie, verBondenheid en Competentie) het fundament voor duurzame motivatie. Als leraren systematisch aandacht schenken aan dit ABC, worden excellentie en welzijn met elkaar verzoend.

Met welke ingrepen in ABC-ondersteuning verhoog je de motivatie? Om beide doelen - presteren én welbevinden- te bereiken is een motiverend klimaat goud waard. In de praktijk zijn veel leraren zoekende om hun motiverende opdracht zo goed mogelijk in te vullen. Soms moeten we daarbij trekken en sleuren... Motiveren moet dan 'moet'-iveren.

Het ABC-model biedt een verfrissende kijk op hoe leraren, directies en leerlingbegeleiders kunnen bijdragen aan het versterken van de kwaliteit van ons onderwijs.

Prof. Maarten Van Steenkiste brengt hierbij in zijn lezing, naast visie en inzicht, dan ook graag praktijkvoorbeelden aan die de basisprincipes van dit ABC-model ondersteunen. Hij introduceert het leraarkompas dat een waaier aan motiverende en demotiverende praktijken bevat en als leidraad kan fungeren bij het dagelijks motiveren van leerlingen.

Maarten Vansteenkiste

*Vakgroep Ontwikkelings-, Persoonlijkheds-, en Sociale Psychologie
Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen
Universiteit Gent*

Op de tweede open lezing (**23/10/2025**) in de module 'School en samenleving' verwelkomen we **professor Organ Agirdag**.

Diversiteit en kwaliteitsvol onderwijs kunnen perfect samengaan, maar dit gebeurt niet automatisch. Tijdens deze lezing zal professor Orhan Agirdag (KU Leuven) drie factoren bespreken die bijdragen aan succesvolle diverse scholen: (1) een warm-strenge aanpak, (2) hoge verwachtingen en een kordate lerarencultuur en (3) intercultureel onderwijs. Hij zal zijn stellingen onderbouwen aan de hand van recente wetenschappelijke bevindingen en concrete praktijkvoorbeelden.

Orhan Agirdag (Ağirdağ) is professor (hoogleraar) in de pedagogische wetenschappen aan de KU Leuven en kroonlid van de Onderwijsraad in Nederland. Hij is ook gastdocent aan Academica UoAS. Eerder was hij Fulbright Fellow aan UCLA en lid van De Jonge Academie. Het onderzoekslab van Dr. Agirdag richt zich op onderwijsongelijkheid, lerarenopleiding, meertaligheid en onderwijstechnologie. Hij heeft meer dan honderd publicaties op zijn naam staan die meer dan 4000 keer zijn geciteerd. Zijn onderzoek heeft meerdere prijzen

gewonnen. Dr. Agirdag heeft beurzen ontvangen van FWO, NWO en de EU, en begeleidt verschillende promovendi en postdocs. Hij wordt vaak uitgenodigd om keynote speeches te geven en zijn opinies worden regelmatig gepubliceerd in de Belgische en Nederlandse media. Hij is associate editor van *Review of Research in Education* voor 2023 en 2025.

Op de derde open lezing (**09/02/2026**) in de module 'School en cultuur' verwelkomen we **Margot Vanderstraeten**.

Margot Vanderstraeten vindt dat haar werk voor zich spreekt. De boeken belichamen haar nieuwsgierigheid en haar fascinatie voor mensen, voor taal en verhaal. Margot schreef verschillende bekroonde (non-fictie)romans, waaronder 'Alle mensen bijten' (Querido, 2002), 'Mazzel tov' (Atlas Contact, 2017) en 'Minjan' (Atlas Contact, 2021). Mazzel tov en Minjan werden in meerdere talen vertaald. De expo die aan deze boeken is gekoppeld, met foto's die Dan Zollmann van het dagelijkse leven van Chassidische joden in Antwerpen maakte, reisde van Kazerne Dossin naar Praag en Kutna Hora en doet Budapest aan. Als journaliste publiceerde Margot lange reportages en diepte-interviews voor onder meer De Standaard en De Morgen.

In haar laatste boek 'Wij, Roma' staan 99 aparte verhalen van Roma. De thema's zijn breed, van de eigen taal naar de eigen rechtbank, van de Iftar naar de Mariaviering, van de vooroordelen naar de bevestiging van bepaalde stereotypen.

In het boek laat Margot Vanderstraeten alleen maar Roma aan het woord. Ze heeft hen via de gebruikelijke journalistieke weg van het new journalism benaderd, gesproken en ontmoet. *"Het was een intens werk. Vertrouwen kwam traag maar nam gaandeweg absoluut en duidelijk voelbaar toe. Ik denk heel zeker dat ik via deze weg dichterbij hen ben gekomen. En Wij, Roma legt zondermeer een wereld bloot die ons totaal vreemd is. En waarover we talrijke meningen hebben."*

De inkijk binnen deze erg diverse gemeenschap, met haar specifieke tradities, is op zich al een prestatie. De maatschappelijke relevantie en urgentie spreekt voor zich. Het blijft tot op heden verbazen dat geen enkele andere journalist, na de uitspraken van Conner Rousseau, naar Roma op zoek is gegaan.

MODULE
SCHOOL EN SAMENLEVING

Begindatum: 6 september 2025
Einddatum: 13 december 2025
Lessenrooster: p. 32

6 september 2025: Openingsles
met duiding van het thema
door Hein Van Renterghem, rector van het KHIVO

SCHOOL EN SAMENLEVING	
Historische pedagogiek	
Docent: de heer Ward De Boe	6 contacturen

Situering

Deze sessies belichten enkele iconen uit de geschiedenis van opvoeding en onderwijs. De keuze valt op figuren wiens werk een stimulerende bijdrage kan leveren om de thematiek 'school en samenleving' verder te verdiepen.

Doelstellingen

- Het pedagogisch denken van de pragmatisch-pedagogen uit de V.S. (John Dewey, William Killpatrick) en de Latijns-Amerikaanse bevrijdingstheologen/kritisch pedagogen (Paolo Freire, Ivan Illich) kunnen situeren in een culturele, maatschappelijke en historische context.
- Uitgangspunten van hun visie op opvoeden en onderwijzen kunnen onderscheiden.
- Kunnen duiden hoe deze visie in diverse educatieve settings wordt geconcretiseerd.
- Hun werk en hun ideeëngoed kritisch kunnen benaderen, maar tegelijk ook kunnen aangeven op welke vlakken dit het traditioneel modern Westers pedagogisch denken in vraag stelt.
- Het persoonlijk professioneel denken over 'school en samenleving' verantwoord verrijken a.d.h.v. een confrontatie met het werk van Dewey, Killpatrick, Freire en Illich.

Inhoud

De Amerikaanse filosoof-pedagoog John Dewey denkt de relatie tussen onderwijs en samenleving in hoge mate pragmatisch. Wat op school wordt geleerd, dient maatschappelijk nuttig te zijn. Kort door de bocht, de doelstelling van onderwijs is niet zozeer het verwerven van een culturele basis, dan wel het stimuleren van inventief en creatief probleemoplossend gedrag dat in de liberale samenleving van de V.S. de belofte van persoonlijk en maatschappelijk succes in zich draagt: van krantenjongen tot persmagnaat; de realisatie van de 'American dream'. Killpatrick vertaalt deze ideeën naar een concrete onderwijsstrategie, m.n. het projectonderwijs.

Voor Freire en Illich hebben onderwijs en vorming vooral een emancipatorische functie. Onderwijs en vorming versterken de kracht van het individu en van de onderdrukte groep. In hun pleidooien ontmaskeren ze ook de klassieke school als een sterk geïnstitutionaliseerd gegeven dat tegendraads werkt aan de emancipatorische bedoeling van onderwijs en vorming. Door hen geïnspireerde alternatieven -waarin meer eigenaarschap voor de lerenden én meer bewustmaking van verknachtende structuren zijn vervat-, worden ook in onderwijs en vormingswerk geconcretiseerd, m.b. in het kader van alfabetisering en ontwikkelingseducatie.

We situeren het ideeëngoed van deze pedagogen in hun context en tonen aan welke principes aan de basis van hun onderwijsdenken liggen. We belichten de wijze waarop dit concreet gestalte heeft gekregen in de werking van onderwijs en vorming. De dimensie 'school en samenleving' wordt hierbij grondig belicht. We ronden af met een kritische analyse en een dialoog over de inspirerende kracht voor actueel onderwijs.

Didactische werkvormen

De leerinhoud wordt verklarend gepresenteerd en met beeldmateriaal geïllustreerd. Er zijn aanzetten tot kritische reflectie voorzien.

SCHOOL EN SAMENLEVING	
Filosofie	
Docent: Mevr. Mieke Van Belle	6 contacturen

Situering:

Filosofie is geen intellectuele discipline die losstaat van het leven. Integendeel, filosofie wil een antwoord bieden op de vragen en uitdagingen die voortkomen uit het leven zelf. In deze lessenreeks richten we ons op de vragen en uitdagingen die onderwijs en opvoeding ons, als onderwijsdeskundigen, stellen: Wat betekent opvoeden eigenlijk? Wat willen we bereiken met onderwijs?

Doelstellingen

- De relatie tussen onderwijs en maatschappij verwoorden en illustreren.
- Inzicht verkrijgen in het onderwijsfilosofisch continuüm.
- Kennismaken met de ideeën van E.D. Hirsch (kennisrijk curriculum), Theodor W. Adorno (kritische theorie, Frankfurterschule) en de experimenten van Jane Elliot en Stanley Milgram.
- Een visie ontwikkelen op onderwijs waarin ethiek, kennis en kritisch denken samenkomen.

Inhoud

Onderwijs en maatschappij zijn nauw met elkaar verbonden. Via onderwijs willen we op een passende wijze vormgeven aan zowel het individuele als het collectieve leven. Onderwijs biedt mogelijkheden voor individuele vooruitgang en fungeert tegelijkertijd als instrument om een betere toekomst te creëren voor anderen. Het is steeds opnieuw een zoektocht naar balans: tussen emancipatie en conformisme, tussen zelfvorming en vorming door anderen, en tussen het doorgeven van de bestaande wereld en het scheppen van vernieuwing en verbetering. In deze reeks verdiepen we ons in twee onderwijsfilosofische perspectieven: die van Theodor W. Adorno en E.D. Hirsch. Zijn dit tegenpolen op het onderwijsfilosofisch continuüm, of ontdekken we een complementariteit?

Didactische werkvormen

Interactieve hoorcolleges , persoonlijke reflectie-oefeningen en het socratisch gesprek.

SCHOOL EN SAMENLEVING	
Kwaliteitszorg Referentiekader onderwijskwaliteit	
Docent: Mevr. Ellen Bauwens	4 contacturen

Situering

Het referentiekader voor Onderwijskwaliteit zet **verwachtingen voor kwaliteitsvol onderwijs** uit. Het gaat om verwachtingen **waar we het samen als maatschappij over eens zijn**.

Ze weerspiegelen de **beleidskracht** van de Vlaamse scholen en waarderen de **professionele schoolteams**. Het referentiekader biedt houvast en respecteert de autonomie van iedere school. Het geldt voor alle onderwijsniveaus en -vormen, met uitzondering van het hoger onderwijs. Onder 'school' verstaan we zowel school, centrum als academie.

Het referentiekader voor Onderwijskwaliteit **stimuleert** scholen om een eigen (kwaliteits)beleid te maken en een eigen weg uit te tekenen. Het **ondersteunt de dialoog** tussen de verschillende onderwijspartners, een cruciaal element om tot ontwikkeling te komen. Scholen, centra en academies kunnen het referentiekader ook gebruiken met het **oog op hun eigen ontwikkeling**. Het referentiekader wil in de eerste plaats de goede praktijken en inzichten die in scholen aanwezig zijn versterken.

Doelstellingen

Kennen en inzien:

- Inzicht verwerven in de verwachtingen die de overheid en andere onderwijsparticipanten aan scholen stellen.
- Inzien hoe een team zelf onderwijskwaliteit kan evalueren en opvolgen.
- De kwaliteitsverwachtingen van het referentiekader leren kennen.
- Koppeling leggen tussen het OK en ontwikkelingsschalen.
- De plaats van GOK binnen het OK kunnen duiden.

Kunnen en doen:

- Het referentiekader koppelen aan eigen klas- en schoolpraktijk.
- Sterktes en aandachtspunten ontdekken binnen de eigen klas- en schoolpraktijk vanuit het referentiekader.
- Toepassen van de aangeboden werkvormen in de eigen school.

Inhoud en uitgangspunten

Het referentiekader biedt houvast en respecteert de autonomie van iedere school. We verkennen samen dit kader en ontdekken hoe je dit kader kan hanteren om de kwaliteit in je school te borgen en te verhogen.

Didactische werkvormen

Nadat je de theoretische input kreeg van het referentiekader, gaan we in groep aan de slag en projecteren we dit op onze eigen praktijk.

Vervolgens wisselen we inspirerende voorbeelden aan elkaar uit m.b.t. de kwaliteitsverwachtingen.

SCHOOL EN SAMENLEVING	
Kwaliteitszorg Schooldoorlichting	
Docent: Dhr. Yves Van Moorleghe	4 contacturen

Situering

Het 'Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs' (8 mei 2009) start met een heldere stellingname: 'Elke onderwijsinstelling is ervoor verantwoordelijk kwaliteitsonderwijs te verstrekken en het geboden onderwijs kwaliteitsvol te ondersteunen.'

Een grote verantwoordelijkheid voor de school. Ze wil tegemoet komen aan al die verwachtingen, maar daarnaast wil ze ook haar eigen project realiseren. Ze wil meegaan in vernieuwing, maar ook het waardevolle dat er al is, behouden. Ze wil goede resultaten neerzetten, zonder het welbevinden van kinderen én leerkrachten uit het oog te verliezen.

De school is dus de eerste verantwoordelijke en krijgt daarvoor de nodige middelen. In de kwaliteitsdriehoek (school-pedagogische begeleiding- onderwijsinspectie) heeft de onderwijsinspectie de opdracht om de kwaliteitsontwikkeling en de kwaliteit van het onderwijs te controleren en te stimuleren. Hiervoor is een toezichtskader dat gebaseerd is op het OK (referentiekader voor onderwijskwaliteit). Dit referentiekader legt decretaal vast wat van de school verwacht wordt. De frequentie van de bezoeken van de onderwijsinspectie moest dringend omhoog. Hiervoor werkt de onderwijsinspectie nu volgens principes die zijn vastgelegd in 'Inspectie 2.0 op maat'. Dit zorgt voor een gedifferentieerde aanpak van de schooldoorlichtingen.

Doelstellingen

Ontwikkelen van een reflecterende houding op het eigen handelen (en bij eigen onderzoek) in relatie met feedback die men krijgt.

Kennis en methodieken kwaliteitsmanagement inbouwen in de schoolwerking.

- Inzicht verwerven in de verwachtingen die de overheid en andere onderwijsparticipanten aan scholen stellen.
- Zicht krijgen op de vernieuwde aanpak van schooldoorlichtingen, als externe controle.
- Inzien hoe een team zelf onderwijskwaliteit kan evalueren en opvolgen.

Kunnen en doen:

- Output- en andere data verzamelen en gericht analyseren met het oog op eigen kwaliteitszorg.

Inhoud

- De principes van Inspectie 2.0 op maat
- Wat verwacht de onderwijsinspectie en hoe gaat ze te werk.
- Hoe kan de doorlichting bijdragen tot de eigen kwaliteitszorg.
- Hoe kan de school aan de slag met het doorlichtingsverslag in kader van haar eigen kwaliteitszorg.

Didactische werkvormen

De leerstof wordt interactief aangeboden met visuele ondersteuning van een powerpointpresentatie. Hand-outs worden ter beschikking gesteld. Bijkomende informatiebronnen worden aangereikt voor verdere verdieping.

SCHOOL EN SAMENLEVING	
Schoolbeleid	
Docent: Dhr. Danny De Smet	5 contacturen

Situering

- Leiding geven en maatschappelijke verwachtingen: omgaan met vernieuwingen vanuit een sterk beleidsvoerend vermogen.

Doelstellingen

Kennen en inzien:

- Weten waarvoor scholen dienen: persoonlijk perspectief, economisch perspectief en maatschappelijk-sociaal perspectief.
- Kennismaken met de 21ste eeuwse sleutelcompetenties.
- Kennismaken met de de nieuwe minimumdoelen basisonderwijs.
- Kennismaken met de kenmerken van het beleidsvoerend vermogen.
- Beschikken over een theoretische achtergrond om aandachtspunten binnen het schoolbeleid te onderkennen en te kaderen.

Kunnen en doen:

- De pijlers van het beleidsvoerend vermogen kunnen verbinden met de schoolpraktijk.
- Werkwijzen en instrumenten die het beleidsvoerend vermogen ondersteunen, hanteren.
- Parallelen ontdekken tussen de aanpak op klasniveau en het schoolbeleid.

Inhoud en uitgangspunten

- We staan stil bij de verwachtingen vanuit de samenleving ten aanzien van het onderwijs.
- We leggen hierbij vooral de focus op de pijlers van het beleidsvoerend vermogen.

Didactische werkvormen

De leerstof wordt interactief aangeboden met visuele ondersteuning van een powerpointpresentatie. Hand-outs worden ter beschikking gesteld. Bijkomende informatiebronnen worden aangereikt voor verdere verdieping.

SCHOOL EN SAMENLEVING	
Wetenschap en techniek	
Docent: Dhr. Patrick Malfait	6 contacturen

Situering

Wereldoriëntatie als fundament van een kennisrijk curriculum

Wereldoriëntatie biedt niet alleen een venster op de wereld, maar vormt de kern van een doordachte kennisbasis waarmee leerlingen hun fysieke, sociale en culturele omgeving begrijpen. Een kennisrijk curriculum verankert systematisch opgebouwde kennis, waardoor leerlingen complexe maatschappelijke en wetenschappelijke vraagstukken beter kunnen duiden.

Diepgaande kennis vormt de basis voor kritisch en creatief denken. Daarom worden leerinhouden gestructureerd opgebouwd en herhaald in verschillende contexten, zodat betekenisvolle inzichten ontstaan. De leraar speelt hierin een cruciale rol als gids en expert, die verbanden zichtbaar maakt en leerlingen uitdaagt verder te denken.

In een snel veranderende samenleving vraagt wereldoriëntatie om een dynamische aanpak waarin zowel actualiteit als wetenschappelijk onderbouwde kennis centraal staan. Door bewuste keuzes in leerinhoud en didactiek worden leerlingen veerkrachtig, kritisch en goed geïnformeerd voorbereid op de wereld van morgen.

Doelstellingen

1. Het kennisrijk curriculum en Wetenschappen & Technologie

- Een kennisrijk curriculum binnen **Wetenschappen en Technologie** legt de basis voor een systematische opbouw van wetenschappelijke geletterdheid en technologische inzichten, waarbij kernconcepten doelgericht worden verdiept en verbonden.

2. Omgevingsleren en goed onderwijs in Wetenschappen & Technologie

- Omgevingsleren fungeert als een krachtig didactisch middel om **wetenschappelijke en technologische inzichten** te koppelen aan de directe leefwereld van leerlingen, waarbij praktijkervaring en conceptuele kennis elkaar versterken.

3. Onderzoekend leren binnen Wetenschappen & Technologie

- Onderzoekend leren wordt doelgericht ingezet om leerlingen gestructureerd vragen te laten stellen, hypothesen te formuleren, experimenten uit te voeren en conclusies te trekken, met expliciete aandacht voor de rol van achtergrondkennis in het onderzoek.

4. Ontwerpend leren binnen Wetenschappen & Technologie

- Ontwerpend leren stimuleert leerlingen om vanuit een **technologisch probleem of uitdaging** creatieve en systematische oplossingen te bedenken, testen en verbeteren, waardoor technologische concepten op een betekenisvolle manier worden toegepast.

Inhoud en uitgangspunten

Het kennisrijk curriculum en Wetenschappen & Technologie

- Principes van een kennisrijk curriculum in Wetenschappen & Technologie
- Systematische opbouw van wetenschappelijke en technologische concepten
- Kennisrijk versus ervaringsgericht leren: hoe de juiste balans vinden?
- Minimumdoelen en de doorlopende leerlijn binnen Wetenschappen & Technologie
- Voorbeelden van kennisrijke lespraktijken in de basisschool

Omgevingsleren en goed onderwijs in Wetenschappen & Technologie

- Omgevingsleren als didactisch principe: theorie en praktijk
- Hoe omgevingsfactoren (schoolomgeving, natuur, industrie) benutten voor W&T?

- Voorbeelden van krachtige leeromgevingen binnen W&T

Onderzoekend en ontwerpend leren binnen Wetenschappen & Technologie

- Onderzoekend leren als motor voor wetenschappelijke geletterdheid
- De onderzoekscyclus: van vragen stellen tot conclusies trekken
- Ontwerpend leren als leerstrategie binnen technologieonderwijs
- De ontwerpcyclus: probleemidentificatie, ideeontwikkeling, prototypebouw en testen

Implementatie in de schoolcontext

- Reflectie op de eigen schoolpraktijk en actieplan voor duurzame implementatie

Didactische werkvormen

- Werken vanuit en kritisch nadenken over praktijkvoorbeelden
- Doceermomenten worden afgewisseld met diverse activerende werkmomenten en constructieve (open) gesprekken.

SCHOOL EN SAMENLEVING	
Traumasensitief onderwijs	
Docenten: Dhr. Joost De Brouwer	3 contacturen

Situering

Binnen onze scholen komen we wel vaker in aanraking met getraumatiseerde kinderen die vastlopen. Dit vastlopen kan zich uiten in leermoeilijkheden maar evenzeer in gedrag. Via een traumasensitieve aanpak kan je als leerkracht een plek creëren waarin deze kinderen zich veiliger voelen en terug het vertrouwen in zichzelf en anderen terugvinden. Leerkrachten kunnen op deze manier een wezenlijk verschil maken in het leven van getraumatiseerde kinderen en een mogelijke negatieve spiraal ombuigen naar een vernieuwde veerkracht.

Binnen deze cursus bekijken we samen hoe stap per stap een traumasensitief onderwijsklimaat vorm kan worden gegeven.

Doelstellingen

- Ik krijg een concreet zicht op mogelijke ingrijpende gebeurtenissen (ACE) waar kinderen mee worden geconfronteerd.
- Ik kan inzien dat niet elke ACE tot een trauma leidt en wat hierin de risicoverhogende en beschermende factoren zijn.
- Ik kan mogelijke gedragsveranderingen door trauma herkennen.
- Ik kan m.b.v. het ARC-model een traumasensitieve aanpak (verder) ontwikkelen binnen mijn school.
- Ik kan het begrip zelfzorg binnen een traumasensitieve werking invulling geven.

Didactische werkvormen

We maken m.b.v. een PowerPoint op een interactieve wijze kennis met het ARC-model als basis voor een traumasensitieve onderwijsaanpak.

SCHOOL EN SAMENLEVING	
ICT-beleid	
Docenten: Dhr. Kristof De Ridder en Dhr. Niels Dillen	8 contacturen

Situering

Informatie- en communicatietechnologieën (hedendaags vaak te snel omschreven als IT, ICT en media) beïnvloeden onze samenleving en zijn één van de grootste uitdagingen in de voorbije 20 jaar van ons lesgeven en een nog grotere uitdaging vandaag, morgen en de toekomst. In deze reeks onderzoeken we mogelijke transitities in aanpak, stijlen, rollen en visie tot doordachte implementatie van elk van deze (leer-) processen. Concreet verkennen we hoe digitale uitdagingen en competenties ingezet kunnen worden en vanuit doordachte digitalisatie in het schoolbeleid een basisplaats innemen. Nieuwe (21e eeuwse) vaardigheden zijn daarbij sleutelbegrippen én hefboomen.

Vanuit kaders zoals het PICRAT-model van Royce Kimmons, Simon Sinek en de gouden cirkels, de Eisenhower Matrix, cirkels van comfort, sleutels tot succes, ... maar ook de krijtlijnen vanuit Kennisnet, het Vier in Balans-model, ... bieden we kaders aan om te komen tot een sterk ICT-beleid in de brede zin van 'beleid'.

Doelstellingen

Kennen en inzien

Inzicht verwerven in processen van de ICT-implementatie in de (school)eigen context.

Kunnen en doen

- Beleidsaspecten bij digitalisering van leren:
 - Beleidsplan opstellen en implementeren; onderwijsinnovatie faciliteren; veranderingsmanagement; leerlijn mediawijsheid ontwikkelen; didactische typologie van courante platformen; E-inclusie
- Ondersteunen van lesgeven met ICT:
 - Concrete activiteiten en werkvormen gebruiken/voorstellen om de ICT-planning gestalte te geven.
 - Effectief digitale toepassingen kiezen en inzetten; nascholingen inzetten/geven; ontwikkelen van digitale leermiddelen; digitale didactiek; evalueren
 - Professionele bereidheid tot verruimen van de eigen ICT-competenties.
- Ondersteunen van leren met ICT:
 - Realisatie en opvolging leerplannen ICT; digitale didactiek; technologie als hulp bij leerbeperkingen en differentiatie; basale AI-krijtlijnen
- Coachen van betrokkenen bij digitalisering en leren
 - Coaching van collega's en betrokkenen, gesprekken met ouders i.f.v. digitalisering. Mediawijsheid: hoe omgaan met de effecten van digital grensoverschrijdend gedrag. Schoolbreed werken omtrent digitale balans en mediawijsheid

Inhoud en uitgangspunten

Aandacht hebben voor de nieuwe middelen. Hierover kennis opbouwen, wetenschappelijke kaders en bronnen raadplegen/verwerken en bewuste en kritische afwegingen maken om hedendaagse technologie in te schakelen in brede schoolcontext: zoals leerlijnen, doelstellingen, portfolio's, initiatie in sociale media, kaders rond mediawijsheid, breed

evalueren, keuzes durven maken, communicatie scherp stellen met respect voor privacy, mandaten duidelijk maken, ouderbetrokkenheid verhogen, enz.

Het leren gebruiken van informatie- en communicatietechnologieën is essentieel, maar minstens even belangrijk is het begrijpen van de concepten die aan de basis daarvan liggen. Dat veronderstelt vaardigheden als kritisch denken, creatief denken, problemen oplossen, ICT-basisvaardigheden, mediavaardigheden, algoritmisch denken en mediawijsheid. Deze vaardigheden zijn competenties die leerlingen nodig hebben om succesvol deel te nemen aan de samenleving van de toekomst.

Maar ook de basis van jouw schoolIT versterken door bewuste keuzes te maken in onderwijstechnologie, kiezen voor (be-)veiliging van de meest gevoelige 'data' van deze eeuw en deze keuzes durven bewaken.

Didactische werkvormen

Interactieve (samen)werk(ings)vormen via praktijkoefeningen.

MODULE

SCHOOL EN CULTUUR

Begindatum: 10 januari 2026

Einddatum: 9 mei 2026

Lessenrooster: p. 33

10 januari 2026: Openingsles
met duiding van het thema
door Hein Van Renterghem, rector van het KHIVO

SCHOOL EN CULTUUR	
Historische pedagogiek	
Docent: de heer Ward De Boe	6 contacturen

Situering

Deze sessies belichten enkele iconen uit de geschiedenis van opvoeding en onderwijs. De keuze valt op figuren wiens werk een stimulerende bijdrage kan leveren om de thematiek 'school en cultuur' verder te verdiepen.

Doelstellingen

- Het pedagogisch denken van Jerome Bruner en Rudolf Steiner kunnen situeren in een culturele, maatschappelijke en historische context.
- Uitgangspunten van hun visie op opvoeden en onderwijzen kunnen onderscheiden.
- Kunnen duiden hoe deze visie in school en klas wordt geconcretiseerd.
- Het werk en het ideeëngoed van Bruner en Steiner kritisch kunnen benaderen.
- Het persoonlijk professioneel denken over 'school en cultuur' verantwoord verrijken a.d.h.v. een confrontatie met het werk van Jerome Bruner en Rudolf Steiner.

Inhoud

De pedagoog Rudolf Steiner en de psycholoog-onderwijskundige Jerome Bruner ontwikkelden een persoonlijke visie op leren en onderwijzen. Beiden bieden een interessante visie op de relatie tussen cultuur en onderwijs. Wat Bruner betreft, is er een grote invloed in de instructiepsychologie en het ideeëngoed i.v.m. het sociaal-constructivistisch leren. Wat betreft Steiner, wordt de typisch antroposofische onderwijspraktijk tot op vandaag beleefd in tal van Vrije Scholen.

Bruner is sterk gericht op de psychologie van leerprocessen. Hoe kinderen en volwassenen in interactie gaan met cultuur, en m.b. ook taal als uiting van cultuur, is voor hem een kernvraag. De studie van deze leerprocessen leidt voor hem tot conclusies over onderwijsprocessen. We maken o.m. kennis met 'discovery learning', 'guided practice' en een 'spiral curriculum'. Steiner ontwerpt een sterk cultureel geladen curriculum vanuit een eigen visie op de ontwikkeling van kind en jongere. Het aangeboden cultuurgood is leer- en ontwikkelingsstof om uiteindelijk uit te groeien tot een vrij en autonoom wezen.

We situeren het ideeëngoed van beide denkers in hun context en tonen aan welke principes aan de basis van hun onderwijsdenken liggen. We belichten de wijze waarop dit concreet gestalte heeft gekregen in de werking van school en klas. De culturele dimensie wordt hierbij grondig belicht. We ronden af met een kritische analyse en een dialoog over de inspirerende kracht voor actueel onderwijs.

Didactische werkvormen

De leerinhoud wordt verklarend gepresenteerd en met beeldmateriaal geïllustreerd. Er zijn aanzetten tot kritische reflectie voorzien.

SCHOOL EN CULTUUR	
Muzische ontwikkeling	
Docent: de heer Koen Crul	10 contacturen

Situering

Muzische vorming is een leergebied waarin kinderen creatief tot expressie komen en kennismaken met de boeiende wereld van de kunsten: drama, dans, muziek, beeld (en media). Je kan op verschillende manieren aan doelen van muzische vorming werken: via projecten, hoekenwerk, kunstbeleving maar vooral door middel van procesgerichte muzische activiteiten. In de sessies ga je dieper in op de visie van muzisch werken en ontdek je tools om een zinvol en didactisch verantwoord aanbod op te bouwen. Daarnaast is er ruimte om na te denken en je te verdiepen in een aantal thema's die aansluiten bij het muzisch leerproces zoals werken met het leerplan, leerlijnen, evaluatie en het coachen van muzische processen.

Doelen

- Je visie op muzisch werken (kunsteducatie) verwoorden en ouders (en collega's) hierin meenemen.
- Een concrete invulling kunnen geven aan cultuureducatie op schoolniveau.
- Doelgerichte muzische activiteiten ontwerpen vanuit een concept
- Didactische keuzes kunnen maken op basis van onderzoek.
- Zicht hebben op een creatief proces bij leerlingen en het coachen van creatieve processen.
- Op basis van eigen leernoden op zoek gaan naar antwoorden binnen muzische leerprocessen (leerlijnen, evaluatie, ...).

Inhoud

In elke sessie komt een stuk didactiek en visie aan bod. Tegelijkertijd werken we in de verschillende muzische domeinen: drama, dans, muziek en beeld.

SESSIE 1 (3u)

- In de eerste sessie ga je dieper in op het wat en waarom van muzische vorming en de relatie met cultuureducatie. Je maakt kennis met de essentie van de muzische ontwikkeling en het proces beschouwen en creëren. Je onderzoekt de relatie tussen het creatief proces en de structuur van een muzische activiteit en verkent kernbegrippen uit de actieve kunsteducatie.

SESSIE 2 (3u)

- Sessie twee gaat vooral over het didactisch ontwerpen, vanuit een concept leer je een doelgerichte activiteit opbouwen. Je oefent op het ontwerpen van een muzische activiteit vanuit een ontwikkelingsgerichte aanpak. Ten slotte maak je kennis met een aantal inspirerende bronnen.

SESSIE 3 (4u)

- De laatste sessie gaat dieper in op breed muzisch werken. Je onderzoekt verschillende manieren om aan de muzische doelen te werken. Op basis van de inhoudelijke keuzes van de deelnemers gaan we dieper in op een aantal specifieke thema's. Hierin reflecteer je vooral op muzische leerprocessen (werken met horizontale en verticale leerlijnen, evaluatie: het documenteren en evalueren van muzische ontwikkeling, werken met specifieke doelgroepen, differentiatie, coaching van collega's, ...)

Didactische werkvormen

In elke sessie werken we vrij actief. Aan de hand van concrete opdrachten verken je de domeinen muziek, drama, dans, beeld en media. Regelmatig blikken we terug en krijg je didactische kaders en concrete praktijkvoorbeelden. Via didactische oefeningen verwerk je de gekregen inhoud.

Begeleiding en boekentip

Koen Crul is docent kunsteducatie aan VIVES, studiegebied onderwijs campus Brugge en auteur van *zeppelin, didactiek van muzische vorming*. Hij begeleidt samen met oetang leertrajecten met teams leerkrachten en ontwikkelt didactische tools om leerkrachten te ondersteunen in hun muzische onderwijspraktijk.

- Crul, K. (2013). *Zeppelin – Didactiek voor muzische vorming*. Pelckmans
- Crul, K. (2018) *de kleine zeppelin, kunstzinnig werken met kleuters*. Pelckmans
- Crul, K. (2020) *de grote zeppelin, didactiek voor kunstzinnige vorming in het secundair onderwijs*. Pelckmans
- Crul, K. en Oetang (2015) *muzische conceptkaarten*. Pelckmans
- Crul, K. en Oetang (2017) *muzische conceptkaarten media*. Pelckmans

SCHOOL EN CULTUUR	
Nederlands – Basisonderwijs	
Docent: Mevr. Gerda De Backer	10 contacturen

Situering

Onderwijs- en taalexperten zijn het er over eens: onderwijs van de 21ste eeuw moet boeiend, doelgericht, geïntegreerd en kennisrijk zijn. Ongetwijfeld is dat ook de ambitie van elke leraar. Maar wat wil dat zeggen in onze hedendaagse context? Hoe kan je leerlingen vormen tot taalcompetente burgers die voorbereid zijn op alle uitdagingen waarmee ze op talig vlak geconfronteerd zullen worden? Hoe laat je leerlingen het nut en ook het plezier van correct gehanteerde taal ervaren? Hoe doe je hen groeien tot kwalitatieve, geïnspireerde en inspirerende sprekers en schrijvers? Hoe maak je hen vaardige taalgebruikers met de nodige kennis van taal? Dat alles kan opgenomen worden in het talenbeleid van de school. Taalbeleid voeren betekent voor de school dat ze de taalontwikkeling van leerlingen ondersteunt of leerlingen helpt om goede taalgebruikers te worden. De school vertaalt die opdracht op een professionele wijze in eigen kwaliteitsdoelstellingen en tracht die met zorgvuldig gekozen middelen te realiseren..

Doelstellingen

- Evidence informed geïnformeerd worden van wat werkt in hedendaags onderwijs Nederlands. Vanuit 'Leerpunt' en hedendaags wetenschappelijk onderzoek.
- Leesbegrip beter kunnen ontrafelen om zo betere lezers te kunnen bewerkstelligen op onze school.
- Vanuit de eigen focus: leerling, context, leerplan, een gedegen talenbeleid voor de school kunnen opstarten / vorm geven.
- Zich ondersteund weten door naslagwerken en didactische kaders die ons helpen die Nederlandse taal op school nog krachtiger te laten werken.

Inhoud

- Leersessie 1: **Talenbeleid** voeren op school: een degelijk talenbeleidsplan op maat van jouw school. We kijken vanuit het recent uitgebrachte boek 'Taal in de basisschool' van professor Van den Branden.
- Leersessie 2: **begrijpend lezen en begrijpend luisteren**.
- Leersessie 3: woordenschat die er toe doet! Expliciet inzetten op school- en instructietaal met hulp van de woordenschatsdriehoek.
- Leersessie 4: **anderstalige nieuwkomers** opvangen in de reguliere klas, zonder veel extra omkadering. Hoe doe je dat?
- Leersessie 5: het nieuwe **kennisrijk curriculum** voor Nederlands. Stand van zaken en een inhoudelijke inkijk.

Didactische werkvormen

- De input wordt gegeven in plenum.
- De lessen gaan verder dan theorieën, want in de eerste plaats krijg je concrete ideeën aangereikt om je eigen praktijk nog krachtiger te maken.
- Tussendoor en achteraf is er plaats voor interactie.
- Noden vanuit de hele groep kunnen meegenomen worden tijdens de sessies

SCHOOL EN CULTUUR	
Sociale vaardigheden	
Docent: Dhr. Bart De Wilde	8 contacturen

Situering

Om sociaal-emotionele ontwikkeling goed te begrijpen, vertrekken we vanuit de metafoor van 'de draad', die staat voor opvoeding en hechting. Het gaat er om hoe de band tussen volwassenen (ouders, leerkrachten) en kinderen groeit doorheen de verschillende ontwikkelingsstappen. We hanteren een begrippenkader dat leraren kan helpen om de emotionele en sociale ontwikkeling van hun kinderen beter te begrijpen.

Bij problemen of in speciale opvoedingssituaties kan je het gebruiken als handvat en inspiratiebron. De bedoeling is dat we als leraar de stap kunnen zetten van ontwikkelingspsychologie naar ontwikkelingspedagogie. Van 'Wat kan ik weten over de ontwikkeling?' naar 'Wat kan ik doen om deze ontwikkeling te ondersteunen?'

Doelstellingen

- Begrijpen van 'de draad': we leren de basisprincipes van 'de draad' en hoe deze de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen beïnvloedt.
- Herkennen van ontwikkelingsstadia: We kunnen verschillende stadia van de sociaal-emotionele ontwikkeling identificeren en begrijpen hoe deze zich manifesteren in het gedrag van kinderen.
- Verbeteren van ouder/leraar-kind relaties: We leren technieken om de draad tussen ouder/leraar en kind te versterken en te verbeteren, en hoe we ouders kunnen ondersteunen in dit proces.
- Toepassen van kennis in de klas: We krijgen handvatten om deze kennis toe te passen in praktische situaties in de klas, zoals het begeleiden van kinderen en het afstemmen van interventies op hun ontwikkelingsniveau.
- Reflecteren op onze eigen praktijk: We reflecteren op onze eigen ervaringen (casussen) en praktijk, en leren hoe we de principes van 'de draad' kunnen integreren in hun onderwijs.
- Inzetten strategieën: We ontwikkelen effectieve communicatievaardigheden en strategieën om beter te kunnen omgaan met sociaal-emotionele uitdagingen bij kinderen.
- Creëren van een ondersteunende leeromgeving: We bekijken hoe we een veilige en ondersteunende leeromgeving kunnen creëren die de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen bevordert.

Inhoud

- Wat zijn de verschillende fasen binnen de sociaal-emotionele ontwikkeling?
- Hoe speelt de verbinding tussen de volwassene en het kind een cruciale rol in dit proces?
- Hoe kan je als betrouwbare andere inspelen op deze ontwikkeling?
- Hoe krijg je zicht op de sterkste (vaak leeftijdsadequate) plek van het kind? En hoe leer je rekening te houden met het meest kwetsbare plekje?
- Hoe behoud je de verbinding met jezelf en kan je zo vertrekken vanuit een structuur van veiligheid en voorspelbaarheid?
- Hoe leer je omgaan met zichtbare en onzichtbare kwetsuren?
- Verder krijg je inzicht in het belang van gevoelens, behoeften, begrip en nabijheid.

Didactische werkvormen

De leerstof wordt interactief gebracht met werkvormen waarbij de actieve inbreng van de cursisten wordt gevraagd.

SCHOOL EN CULTUUR	
Schoolwetgeving	
Docent: Dhr. Danny De Smet	3 contacturen

Situering

De Vlaamse Gemeenschap subsidieert het kleuter- en het lager onderwijs. Niettegenstaande de Vlaamse scholen een grote autonomie hebben, dienen zij zich wel te conformeren aan de regelgeving van de subsidiërende overheid. Die regelgeving bestaat uit een uitgebreid aantal teksten die onderwerp zijn van interpretatie en studie binnen deze cursus.

Doelstellingen

Kennen en inzien:

- Inzicht krijgen in de berekening van het lestijden – en urenpakket in het gewoon basisonderwijs.
- Weten waar en hoe men de regelgeving kan vinden.
- Inzien dat de bespreking van de invulling van het lestijden- en urenpakket sterk afhankelijk is van de schoolcultuur.
- Inzien waarmee er rekening dient gehouden te worden om het lestijden- en urenpakket zo efficiënt mogelijk in te vullen.

Kunnen en doen:

- Het schooleigen lestijden- en urenpakket kunnen berekenen.
- Het schooleigen lestijden- en urenpakket kunnen invullen rekening houdende met de schooleigen context.

Inhoud en uitgangspunten

- Aansluitend bij de KHIVO-modules wordt op thematische wijze verder ingegaan op concrete elementen uit de regelgeving.
- Er worden voortdurend raakpunten gezocht met de eigen, concrete onderwijspraktijk van de cursisten.

Didactische werkvormen

- De leerstof wordt interactief aangeboden met visuele ondersteuning van een powerpointpresentatie..

SCHOOL EN CULTUUR	
Schoolbeleid	
Docent: de heer Danny De Smet	6 contacturen

Situering

- Verschillende leiderschapsstijlen en schoolcultuur
- De vergadercultuur op school:
 - Personeelsvergaderingen, een bron van ergernis en of net een meerwaarde?
 - Coöperatief vergaderen: enkele concrete werkvormen
- De 'gouden weken'; bouwen aan een aangename en efficiënte klascultuur / schoolcultuur.

Doelstellingen

Kennen en inzien:

- Kenmerken van een professionele schoolcultuur herkennen in de eigen werkomgeving.
- Kennis maken met verschillende soorten schoolculturen.
- Inzien hoe men aan 'vertrouwen' kan werken binnen de schoolwerking.
- Het onderscheid ervaren tussen persoonlijk en hiërarchisch leiderschap.
- Indien dat binnen het leiderschap een goede balans tussen sturen en steunen zeer belangrijk is in functie van een professionele schoolcultuur.
- Herkennen van verschillende leiderschapsstijlen
- Verschillende kenmerken van goed leiderschap herkennen en deze proberen te integreren binnen de eigen school- en/of klaswerking.

Kunnen en doen:

- Coöperatieve werkvormen kunnen toepassen.
- Groepsvormende activiteiten kunnen toepassen.
- Parallelen ontdekken tussen de aanpak op klasniveau en het schoolbeleid.

Inhoud en uitgangspunten

- Sessie 1: verschillende schoolculturen / de schoolleider als poortwachter / het profiel van de schoolleider
- Sessie 2: coöperatief vergaderen
- Sessie 3: de gouden weken

Didactische werkvormen

De leerstof wordt interactief aangeboden met visuele ondersteuning van een powerpointpresentatie. Hand-outs worden ter beschikking gesteld. Bijkomende informatiebronnen worden aangereikt voor verdere verdieping.

Lessenrooster academiejaar 2025-2026

Module : SCHOOL EN SAMENLEVING			
Data	8.45u. tot 10.25u.		10.40u. tot 12.20u.
6 SEPTEMBER 2025	INLEIDING MODULE-THEMA SCHOOL EN SAMENLEVING Hein Van Renterghem		PROCLAMATIE 2024 - 2025
13 SEPTEMBER 2025	kennismaking cursisten	actualiteit Danny De Smet	FILOSOFIE Mieke Van Belle
20 SEPTEMBER 2025	HISTORISCHE PEDAGOGIEK Ward De Boe		FILOSOFIE Mieke Van Belle
27 SEPTEMBER 2025	HISTORISCHE PEDAGOGIEK Ward De Boe		FILOSOFIE Mieke Van Belle
4 OKTOBER 2025	HISTORISCHE PEDAGOGIEK Ward De Boe	1 ^{STE} JAAR INFO OVER PGE	2 ^e / 3 ^e jaar REFLECTIE BIJ PGE
11 OKTOBER 2025	KWALITEITSZORG Yves Van Moorleghe		KWALITEITSZORG Yves Van Moorleghe
18 OKTOBER 2025	100-JAAR BESTAAN KHIVO GENT OPEN LEZING MAARTEN VANSTEENKISTE		
23 OKTOBER 2025	OPEN LEZING ORGAN AGIRDAR		
25 OKTOBER 2025	SCHOOLBELEID Danny De Smet	TRAUMASENSITIEF ONDERWIJS Joost De Brouwer	
HERFSTVAKANTIE VAN MAANDAG 27/10/2025 TOT ZONDAG 2/11/2025			
08 NOVEMBER 2025	KWALITEITSZORG Ellen Bauwens		KWALITEITSZORG Ellen Bauwens
15 NOVEMBER 2025 (*)	WETENSCHAP EN TECHNIEK Patrick Malfait		ICT-BELEID Kristof De Ridder
22 NOVEMBER 2025	WETENSCHAP EN TECHNIEK Patrick Malfait		ICT-BELEID Kristof De Ridder
29 NOVEMBER 2025	ICT-BELEID Kristof De Ridder		WETENSCHAP EN TECHNIEK Patrick Malfait
06 DECEMBER 2025	SCHOOLBELEID Danny De Smet		ICT-BELEID Kristof De Ridder + Niels Dillen
13 DECEMBER 2025	SCHOOLBELEID Danny De Smet		REFLECTIE IN HET VOORUITZICHT VAN DE PGE
6 weken voorbereidingsruimte voor uitwerken PGE:			
TEN LAATSTE TEGEN VRIJDAG 16/01/2026 PGE BIJ DE JURY (POST+DIGITAAL)			
24 JANUARI 2026	PGE		

(*) reflectie / coaching van 13.00 uur tot 14.40 uur

Module : SCHOOL EN CULTUUR		
Data	8.45u. tot 10.25u.	10.40u. tot 12.20u.
10 JANUARI 2026	INLEIDING MODULE-THEMA SCHOOL EN CULTUUR Hein Van Renterghem	SCHOOLWETGEVING Danny De Smet
17 JANUARI 2026	MUZISCHE VORMING Koen Crul	SCHOOLWETGEVING Danny De Smet
24 JANUARI 2026	PGE	
31 JANUARI 2026	MUZISCHE VORMING Koen Crul	REFLECTIE
07 FEBRUARI 2026	MUZISCHE VORMING Koen Crul	MUZISCHE VORMING Koen Crul
09 FEBRUARI 2026	OPEN LEZING MARGOT VANDERSTRAETEN	
14 FEBRUARI 2026	SOCIALE VAARDIGHEDEN Bart De Wilde	NEDERLANDS Gerda De Backer
KROKUSVERLOF VAN MAANDAG 16/02/2026 TOT EN MET ZONDAG 22/02/2026		
28 FEBRUARI 2026	SOCIALE VAARDIGHEDEN Bart De Wilde	NEDERLANDS Gerda De Backer
7 MAART 2026	SOCIALE VAARDIGHEDEN Bart De Wilde	NEDERLANDS Gerda De Backer
14 MAART 2026	SOCIALE VAARDIGHEDEN Bart De Wilde	NEDERLANDS Gerda De Backer
21 MAART 2026	REFLECTIE IN HET VOORUITZICHT VAN DE PGE	NEDERLANDS Gerda De Backer
28 MAART 2026	REFLECTIE IN HET VOORUITZICHT VAN DE PGE	SCHOOLBELEID Danny De Smet
04 APRIL 2026	HISTORISCHE PEDAGOGIEK Ward De Boe	SCHOOLBELEID Danny De Smet
PAASVAKANTIE VAN MAANDAG 06/04/2026 TOT EN MET ZONDAG 19/04/2026		
25 APRIL 2026	HISTORISCHE PEDAGOGIEK Ward De Boe	SCHOOLBELEID Danny De Smet
9 MEI 2026	HISTORISCHE PEDAGOGIEK Ward De Boe	REFLECTIE IN HET VOORUITZICHT VAN DE PGE
6 weken voorbereidingsruimte voor uitwerken PGE		
TEN LAATSTE TEGEN VRIJDAG 19/06/2026 PGE BIJ DE JURY (POST+DIGITAAL)		
27 juni 2026	PGE	

PRAKTISCHE INFORMATIE

Start van het academiejaar

- De eerste les van de module 'IDENTITEIT IN ONTWIKKELING' start op **6 september 2025 om 8.45 uur**.
- Voor **alle nieuwe cursisten en leerkrachten die een inschrijving overwegen** wordt op **woensdag 27 augustus 2025 om 15 uur een informatiemoment** voorzien. Hierin wordt tevens grondig ingegaan op de Persoonlijk Geïntegreerde Evaluatie (PGE). Dit heeft plaats in het leslokaal Edugo Campus De Toren, Sint-Jozefstraat 10 te 9041 Oostakker.
- **Lesplaats:** Edugo-Campus De Toren, St.-Jozefstraat 10 te 9041 Oostakker.
- Het **totale inschrijvingsgeld** voor dit academiejaar bedraagt **€ 500** (inclusief handboeken, syllabi, deelname aan de 'open lezingen'), bij voorkeur vooraf te betalen op rekening **BE66 8903 9407 3443** van het Instituut. Dit inschrijvingsgeld kan geheel of gedeeltelijk uit het nascholingsbudget van de school betaald worden. U ontvangt een bewijs van inschrijving en betaling.
- Wie inschrijft voor één of meerdere vakken betaalt **€ 15** per contactuur.
- **Opleidingscheques:** de mogelijkheid om gebruik te maken van opleidingscheques wordt momenteel nog onderzocht.
- **De evaluatie** van elke module wordt opgevat als een **Persoonlijke Geïntegreerde Evaluatie (=PGE)**. Iedere cursist werkt een persoonlijk leer- en evaluatiedocument uit waarin beschreven wordt hoe en waar de eigen verschillende beroepscompetenties (inzichten, kennis, vaardigheden, attitudes) doorheen de module geëvolueerd zijn en kansen tot persoonlijke ontwikkeling en initiatieven geboden hebben.

Belangrijk hierbij is dat aangetoond wordt dat er een leereffect (proces) plaatsvond als gevolg waarvan de deskundigheid in de eigen beroepssituatie toegenomen is.

De evaluatie is *geïntegreerd*, wat verwijst naar het vakoverschrijdend karakter van de evaluatie. De afzonderlijke vakken worden niet langer geëxamineerd, maar wel wordt op basis van de beschrijving van de cursist gemeten (gewaardeerd) in welke mate de geboden leerkansen geleid hebben tot een meer gefundeerde kijk op de eigen professionele situatie/organisatie, een verbetering van de persoonlijke praxis,...

***Je vindt alle informatie en inschrijvingsformulier
op onze webpagina: www.dhosgent.be***

Inschrijvingen

Via deze QR-code:

Gireren doe je op het rekeningnummer: **BE66 8903 9407 3443** op naam van **Katholiek Hoger Instituut Voor Opvoedkunde**, St.-Jozefstraat 10 te 9041 Oostakker, met vermelding van je volledige naam.

DE RAAD VAN BESTUUR

De leden van de raad van bestuur zijn beroepsactief in verschillende geledingen van het onderwijs: in de pedagogische begeleiding of in de onderwijs- of de godsdienstinspectie, als lid van een schoolbestuur of als schooldirecteur. Ze zijn allen nauw betrokken bij de organisatie en de inhoud van het Katholiek Hoger Instituut voor Opvoedkunde. Sommigen zijn ook docent.

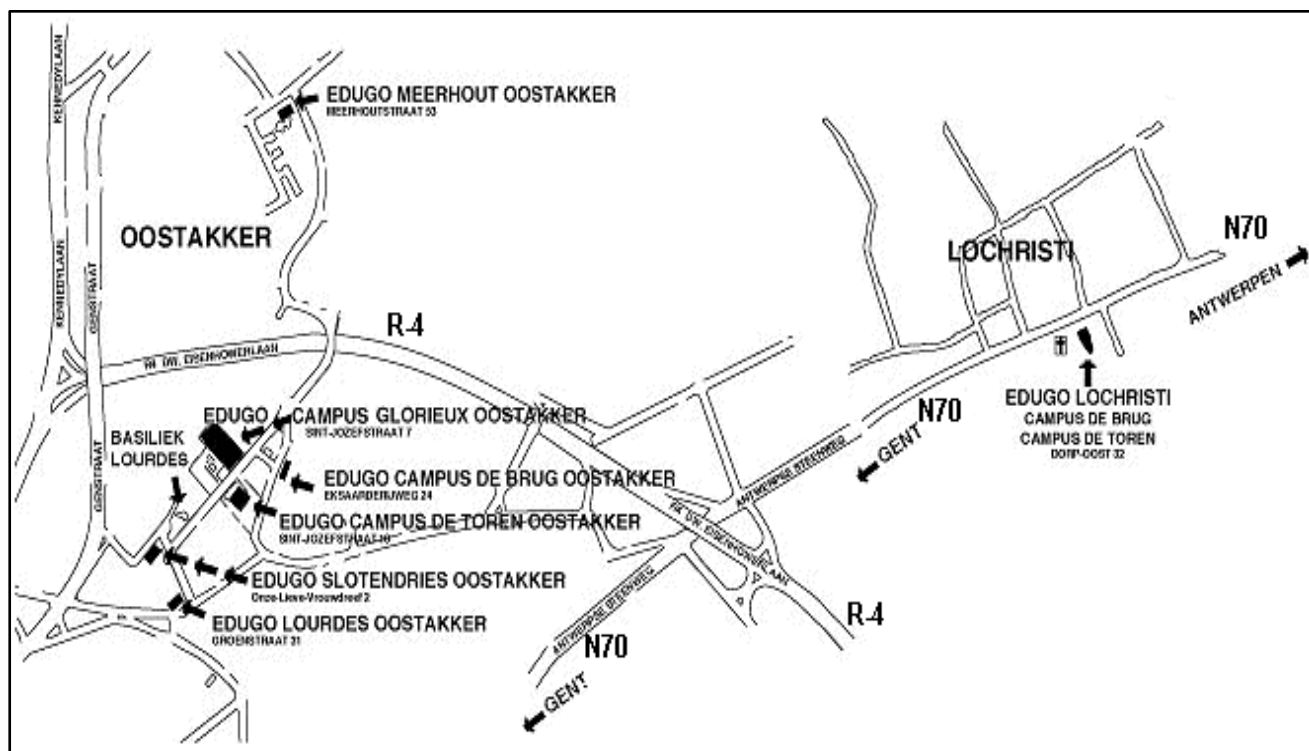
Er wordt bijkomend **advies** gevraagd aan de cursisten tijdens de reflecties PGE. De organisatie en de inhoud van de DHOS-cursus wordt besproken en er kunnen verbeterpunten voorgesteld worden.

Je kan elk lid van de raad van bestuur persoonlijk contacteren **voor bijkomende inlichtingen of voor inschrijving**.

- Eric Van Laere, voorzitter, Kasseitje 40, 9080 Lochristi
Tel. 09 355 12 49 – eric.vanlaere@dhosgent.be
- Danny De Smet, ondervoorzitter, Beelbroekhof 14, 9040 Sint – Amandsberg
Tel. 09 356 79 11- danny.desmet@dhosgent.be
- Henk De Reviere, secretaris, Bellemstraat 84, 9880 Aalter
Tel. 0495 53 30 66 – henk.dereviere@dhosgent.be
- Hein Van Renterghem, rector, Holstraat 39, 1840 Londerzeel
Tel. 052 34 01 97 – hein.vanrenterghem@dhosgent.be
- Birgit De Man, Ottergemdorp 7A, 9420 Erpe-Mere
Tel. 0484 6222 34 – birgit.deman@dhosgent.be
- Géry De Munter, Tieltseseenweg, 40G Sirius 2.02, 9900 Eeklo
Tel. 0485 75 77 78 – admin@dhosgent.be
- Yves Van Moorleghe, Koning-Albertlaan 38E, Lochristi
Tel. 0470 84 46 27 – yves.vanmoorleghe@dhosgent.be
- Griet Goossens, Vrombautstraat 23, 9971 Lembeke
Tel. 0498 29 08 52 – griet.goossens@dhosgent.be
- Marie Van Driessche, Rode Broeckstraat 128, 9600 Ronse
Tel. 0485 71 48 18 – marie.vandriessche@dhosgent.be
- Joost De Brouwer, Langestraat 91, 9240 Zele
Tel. 0478 76 13 83 – joost.debrouwer@dhosgent.be
- Kristof De Ridder, Diepestraat 16, 9340 Smetlede
Tel. 0475 31 75 37 – kristof.deridder@dhosgent.be

Liggingsplan

Het leslokaal van het KHIVO bevindt zich in de school EDUGO, Campus De Toren, Sint Jozefstraat 10 te Oostakker.

VANUIT ANTWERPEN (E 17)

Dichtbij Gent neem je de afrit **ZELZATE** en volg je Gent-Zeehaven (R 4).
 Neem afrit 3 **LOCHRISTI – OOSTAKKER** en kies richting Gent (naar links).
 Onder het viaduct van de R4, aan de verkeerslichten, rechts afslaan.
 Nu ben je in de Groenstraat.
 Aan de rotonde blijf je rechts volgen.
 Ongeveer 2 km verder, rechts de O.-L.-Vrouwstraat inrijden (pijl GROT).
 Ga ongeveer 300 m verder naar rechts. Dit is de Sint-Jozefstraat. Ongeveer 500 m verder zie je rechts de campus DE TOREN.

VANUIT AALST - BRUSSEL (E 40)

Kies afrit **MERELBEKE** (R4- richting Zelzate)
 Neem afrit 3 **LOCHRISTI – OOSTAKKER** en kies richting Gent (naar links).
 Onder het viaduct van de R4, aan de verkeerslichten, rechts afslaan.
 Nu ben je in de Groenstraat. Aan de rotonde blijf je rechts volgen.
 Ongeveer 2 km verder, rechts de O.-L.-Vrouwstraat inrijden (pijl GROT).
 Ga ongeveer 300 m verder naar rechts. Dit is de Sint-Jozefstraat. Ongeveer 500 m verder zie je rechts de campus DE TOREN.

VANUIT OOSTENDE (E 40) en kortrijk (E17)

Kies richting **ANTWERPEN** (E17).
 Neem afrit **ZELZATE** (R4) en blijf links volgen.
 Neem afrit 3 **LOCHRISTI – OOSTAKKER** en kies richting Gent. Aan de rotonde blijf je rechts volgen.
 Onder het viaduct van de R4, aan de verkeerslichten, rechts afslaan: de Groenstraat.
 Aan de rotonde blijf je rechts volgen. Ongeveer 2 km verder, rechts de O.-L.-Vrouwstraat inrijden (pijl GROT). Ga ongeveer 300 m verder naar rechts. Dit is de Sint-Jozefstraat.
 Ongeveer 500 m verder zie je rechts de campus DE TOREN.

